blanke er haast een heeft, of het een z.g. bekeerde Kaffer is of niet dit doet er niet toe, en men behandelt hem eenigermate op voet van gelijkheid, dan wordt hij in 90 van de 100 gevallen binnen enkele weken geheel onnut, zoodat men hem moet wegdoen. Eene voorkomende behandeling verwekt bij den Kaffer geen dankbaarheid, maar doet hem denken dat hij, die hem goed behandelt, bang voor hem is. Hieruit volgt dat men hem op een afstand moet houden.

De vorige week hadden wij daaromtrent bij den heer B. een aardig staaltje. Zij hebben daar een Kafferbediende van het beste soort, hij wordt er goed behandeld. Des avonds gaat hij naar het Kafferkamp om te slapen. Doch nu was het de vorige week 's avonds wat regenachtig en scheen mijnheer geen zin te hebben naar het kamp te loopen. Met een tweetal andere Kaffers hadden zij zich in de keuken ontkleed, zich in dekens gewikkeld en hun slaapplaats aldaar opgeslagen. Toen de juffrouw even in den donker in de keuken ging, stuitte zij daar op drie rustig slapende Kaffers. Dit gaf een heele consternatie. De heer B. liet ze dien nacht maar liggen, na de keuken te hebben afgesloten.

Nu kon men den volgenden dag den kaffer maar niet aan zijn verstand brengen, dat hij zich onbehoorlijk had aangesteld. Oorzaak daarvan is, dat de heer B. zijn kaffer te zeer op voet van gelijkheid behandelde.

Mijn conclusie is dan ook:

1°. dat het voor de handhaving van zijn vrijheid en onafhankelijkheid voor den boer noodzakelijk is, dat de verhoudingen tusschen blanken en kleurlingen niet al te vertrouwelijk worde. Het door zijn goed en bloed duur gekocht vaderland eischt dit;

2°. dat handelingen met het bovenstaande in strijd, op den duur niet anders kan ten goede komen, dan aan zijn naaste goede buren ... de Engelschen, die daarom zooveel praats hebben over de afzondering der kleurlingen, niettegenstaande het een feit is, dat de boeren de kaffers veel beter behandelen, dan de Engelschen;

3°. moet de liefde voor hun kroost en geslacht, elk rechtgeaard vader dringen om er vooral voor te waken, dat de omgang met de kleurlingen niet gemeenzaam wordt;

4°. dat de aanmatiging der Kaffers oorzaak is, dat men gestreng tegen hen moet optreden, daar zij anders, schoon dienstbaar, in het huisgezin zich haast als heer en meester gaan gedragen, — de goeden niet uitgezonderd — en dit als een gevolg van hunne opvattingen.

Nu meen ik dat deze redenen geen utiliteitsredenen kunnen genoemd worden, want handhaving van de nationaliteit, bewaring van zijn geslacht voor geestelijke inzinking en handhaving van het gezag in het gezin, zijn toch eischen van Gods Woord. Wanneer men toch ziet, dat door op voet van gelijkheid met kleurlingen te leven, het Vaderland spoedig bij andere staten zal ingelijfd zijn, dan mag men toch geoorloofde maatregelen daartegen nemen. Het staat daarmede als met de beperking van het kiesrecht, die door elkeen, behalve natuurlijk door de Engelschen, wordt goedgekeurd. Mocht ieder, die één of twee jaren in Transvaal is, kiesrecht uitoefenen, dan ware weldra het Vaderland een Engelsche kolonie. Het is eene regeering niet kwalijk te nemen, dat zij die maatregelen neemt welke noodig zijn om de zelfstandigheid des lands te bewaren."

Men leze en overwege dit schrijven. Er is veel in dat een andere blik op Transvaalsche toestanden kan geven, dan tot hiertoe het geval was. Een vraag kwam echter aanstonds bij ons op: »Is het feit, dat de Kaffer, als hij welgedaan wordt, dit toeschrijft aan vrees, niet eene aanklacht tegen de blanken?"

Uit de Synode van de Gereformeerde kerk van Zuid-Afrika.

Het is gebleken uit de handelingen der Synode van de Gereformeerde kerk te Burgersdorp in de Kaapkolonie, dat zij den zendingsarbeid met kracht wil aanvatten. President Kruger had eene gift van *f* 600 gezonden om van zijne belangstelling in het werk der Zending te doen blijken. Het spreekt wel van zelf dat met blijdschap deze gift aanvaard werd.

Opmerkelijk is het dat de kerkeraad van Humpata aan de Synode verzocht een zendeling te zenden om onder het »makke volk" dat is onder de negers te arbeiden, die in den dienst van de trekboeren zijn. De Kerkeraad van Vensterstad in de Kaapkolonie verzocht ook om steun voor het zendingswerk onder de negers.

Dit is een stap in de goede richting. Men gevoelt in de Gereformeerde kerk dat de Zending van de plaatselijke kerken moet uitgaan.

De Synode besloot om nog niet uit te spreken over de beginselen, waarnaar de zending moet gedreven worden, maar besloot eene commissie te benoemen om de volgende Synode in deze te dienen van advies. Dit is rationeel. Die commissie moet echter ook in overleg met den kerkeraad van Humpata, het werk aldaar behartigen en zooveel mogelijk aan den arbeid te Vensterstad hulp bieden.

Dit begrijpen wij niet recht. De Synode is nog niet tot helderheid gekomen in zake de vraag hoe het zendingswerk te drijven is, en benoemd toch eene commissie om alvast den arbeid onder de kaffers te Humpata te behartigen. Wij hadden het rationeeler gevonden, indien de Synode besloten had de kerkeraden van Humpata en Vensterstad financieel te steunen, opdat de arbeid voortgang moge hebben, indien althans niet de overtuiging geboren was, dat men in een gansch verkeerde richting werkte. Bij eene volgende Synode kan men dan tot overeenstemming komen hoe de werken in deze tot eene gemeenschappelijke actie konden geraken.

Met blijdschap merken wij echter op, hoe het vooroordeel, dat hier en daar bij de gereformeerden in Zuid-Afrika gevonden werd, aan het wijken is.

De verplaatsing van de Theologische school van Burgersdorp in de Kaapkolonie naar de Z.-A. Republiek kwam ook ter sprake. In beginsel schijnt men tot verplaatsing te hebben besloten, althans men benoemde een commissie om te onderzoeken *welke plaats* in de Z.-A. Republiek het meest geschikt is om de school te vestigen. Misschien gaat men in Zuid-Afrika wel van lieverlede de behoefte gevoelen om eene Universiteit op Gereformeerden grondslag te bezitten.

In de Kaapkolonie is men, dat is wel te denken, tegen de verplaatsing gekant. Men wil daar de Theol. school behouden om de Hollandsche nationaliteit tegenover Engelsche elementen te bewaren. Men meent dat men in de Transvaal prikkeling genoeg heeft, ja misschien te over, om de Hollandsche nationaliteit hoog te houden. Hierin heeft men gelijk; prikkels zijn er genoeg om Hollandsch te blijven, maar of de krachten genoegzaam aanwezig zijn om zich door deze prikkeling te laten drijven, is de vraag.

Een voorstel om den naam »de Gereformeerde kerk in Z.-Afrika", te veranderen in »de Gereformeerde kerken", werd verworpen. De voorstanders beriepen zich op de Dordsche kerkenordening, die van »kerken" spreekt, en op Nederland, waar men den naam van »Gereformeerde kerken" aannam. De tegenstanders beweerden dat zij sedert jaren als Geref. kerk bekend stond, dat er geen reden bestaat om dien naam te veranderen, dat het niet gebleken was dat de zelfstandigheid der gemeenten er schade onder geleden had, dat men den naam van Gereformeerde kerk droeg.

Prof. Postma is van oordeel dat men behoefte heeft aan een naam die de *eenheid* der kerk uitdrukt, omdat zoovele zaken daar als Theolog. school en zending door de kerken gezamenlijk moeten behartigd worden. De naam »kerk" drukt volgens prof. Postma beter het bewustzijn uit van samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid als kerkelijk lichaam. De naam »kerken" helt te veel over naar het Independantisme en schaadt de Presbyteriaansche kerkinrichting. Het schijnt hem toe dat die naam alleen op Nederlandschen bodem tehuis behoort, want in Duitschland en Frankrijk wordt ook aan dien meervoudsnaam geen behoefte gevoeld.

Omtrent het laatste kan gezegd worden, dat het hoegenaamd niets bewijst. De weinige Gereformeerden in Duitschland zullen moeten erkennen dat er van de Gereformeerde kerken niet veel is overgebleven. Dr. Zahn noemde voor eenige jaren hetgeen er bleef staan »een puinhoop". Zij die èn in Duitschland èn in Frankrijk de Gereformeerde beginselen zijn toegedaan, moeten er zich in de eerste plaats op toeleggen, om de Gereformeerde leer eenigszins ingang te doen vinden, terwijl van een strijd om ook in de Kerkenordening terug te keeren tot de Gereformeerde beginselen nog geen sprake is. Ook waren onze vaderen geen independanten als zij van Gereformeerde kerken spraken, maar stonden een Presbyteriaansche regeering der kerk voor. Wij meenen, dat indien men er voor ijvert om den naam van Gereformeerde kerk te handhaven, dit den indruk moet geven, dat men het *collegiale* kerkrecht tracht ingang te doen vinden.

Een stap in de goede richting was het, dat besloten werd, dat voortaan de professoren der Theol. school niet als gewone leden der synode zullen zitting nemen, maar voortaan alleen als praeddoisseerende leden zullen toegelaten worden.

Op de vraag of het niet noodig was dat men de afvaardiging naar de synode meer in overeenstemming bracht met de Dordsche kerkorde; zoodat niet de kerkeraden, maar de Algemeene vergaderingen (waarom niet »Classen" genoemd) naar de Synode afvaardigen, antwoordde de synode, dat men daartoe niet kon overgaan omdat dan het getal leden der synode te klein zou worden.

Dit begrijpen wij niet recht. De Gereformeerde kerk van Zuid-Afrika aanvaardt immers de Dordsche kerkenordening? Dan heeft men in deze geen keus, en behooren de kerkeraden in klassen, en de klassen in de meerdere vergaderingen van synoden saam te komen. Het is ongerijmd dat dezelfde kerkeraden naar de Classen en naar de synode afgevaardigen.

Zijn er te weinig kerken om in de synode te vergaderen, men bepale zich tot de classicale vergaderingen.

Op de uitnoodiging van de Geref. kerken in Nederland, om afgevaardigden naar hare synode te zenden, werd geantwoord, dat men met het oog op de kosten naar de e. k. synode dier kerken nog niet kon afvaardigen. Gaat echter een predikant naar Nederland, dan zal deze van eene daartoe aangewezen commissie een officieele opdracht ontvangen, om de Geref. kerk van Z. Afrika te vertegenwoordigen.

Verwonderd zijn wij over het besluit der Synode, waardoor bepaald is, dat leden der Gereformeerde Kerk, die zich schuldig maken aan het feit van zich als leden aan te sluiten aan Afschaffingsgenootschappen en dergelijke, kerkelijk behooren behandeld te worden. Het verwondert ons, dat men zulk eene algemeene bepaling maakte in plaats van uit te spreken dat elk geval afzonderlijk moet behandeld worden. Begint men op deze manier te handelen, dan kunnen er wat bepalingen en reglementen gemaakt worden! Dan moet de Synode ook maar gaan uitmaken wat op den dag des Heeren wel en wat niet mag geschieden, enz. enz. De verklaring van het feit dat men door het lidmaatschap van afschaffingsgenootschappen te aanvaarden ontrouw wordt aan het lidmaatschap der Gereformeerde kerk, ligt wellicht in de omstandigheid, dat de afschaffingsgenootschappen in Z.-Afrika gedreven worden door een methodistisch-Engelsche geest.

Ook verwonderde het ons dat de Synode het vroegere bepaalde, dat het huwelijk met de zuster der overleden vrouw geoorloofd, maar met den broeder van den overleden man ongeoorloofd is, handhaafde.

Over het algemeen genomen verheugt het ons dat men in Z.-Afrika eenige stappen deed in Gereformeerde richting.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

VELERLEI.

(*We doen ditmaal etelijke vragen te gelijk af: eenige weken was er geen plaats voor.*)

Hoe komt *Engeland* aan den naam van *John Bull* en *Amerika* aan dien van *Uncle Sam* of *Broeder Jonathan*?

Allereerst zij opgemerkt dat niet Engeland, maar het Engelsche *volk*, en zoo ook niet Amerika maar het *volk* aldaar zoo wordt aangeduid.

Bull (spreek uit *Boel*) is een Engelsch woord voor *stier*. Wij zeggen een *bul*. Men weet dat dit een sterk, tamelijk woest beest is, dat niet dan met voorzichtigheid is te genaken, en zich kan weren. Ook is het forsch gebouwd.

Nu heeft een Engelsch schrijver — men beweert dat het de beroemde Swift was, die anderhalve eeuw geleden leefde en ook het boek van »Gulliver" heeft geschreven — zijn landgenooten dien naam toegedacht, en wel met het oog op de bovenbedoelde en al dergelijke eigenschappen. Dat hij er *John* voór zette, is wijl die naam ginds net zoo algemeen is, als *Jan* bij ons. Wij spreken van een Jan Klaassen, Jan Salie, Jan Hen enz. Zoo de Engelschen b.v. van John Chinaman, d. i. een Chinees. Op prentjes ziet John Bull er uit als een vechtlustig, zwaar gebouwd man, uit den mindere stand.

Dat de Amerikaan *broeder Jonathan* heet, kan hierin zijn oorsprong hebben. Toen Washington, de veldheer in den Amerikaanschen vrijheidsoorlog ruim een eeuw geleden, eens in de moeite zat, zei hij: »Wij zullen broeder Jonathan eens vragen, t. w. zijn vriend, den gouverneur Jonathan Trumbull. Anderen echter zeggen (en ik geloof dit eer), dat de naam ons wijst op de oude Puriteinen, die Nieuw-Engeland (de Vereenigde Staten) stichtten. Zij droegen, en hun kinderen dragen nog, heel vaak Bijbelsche namen, en noemden als Christenen elkaar broeders. Zoo kon heel gemakkelijk de zegswijs »broeder Jonathan" ontstaan. *Sam* (van Samuel) is een naam zeer algemeen in Amerika, zooals in Duitschland *Michel*, en duidt het volk in 't algemeen aan. Dat *Uncle* (*oom*) voor *Sam* staat is, wijl men dat woord ginds nog veel meer dan hier gebruikt, om iemand gemeenzaam aan te duiden, waartoe wij ook »*vader*" zeggen; voor een vrouw gebruiken wij zelfs soms in dat zelfde geval »tante." *Oom* Tom is een bekend persoon uit de Negerhut. Die naam duidde aan dat hij bekend was en geacht bij velen.

Op de vraag wat men door »Ambrosiaansche liederen" verstaat, moeten we volstaan met zooveel te antwoorden, als hier gevoegelijk een plaats kan vinden.

Ambrosius was de beroemde kerkvader, die als opziener of bisschop der gemeente te Milaan leefde, tegen het einde der vierde eeuw. Augustinus was zijn leerling. In een tijd toen het bederf reeds in de kerk kwam, was hij een der trouwste en godvruchtigste mannen, al week ook hij in sommige dingen af.

Van dezen Ambrosius bezitten we nog 21 liederen of *hymnen*, d. i. lofzangen. Er worden hem meer toegeschreven maar zonder zekerheid. »Zulk een lied," zegt hij zelf, »is iets grootsch. Ik ken niets meer indrukwekkends, dan zulk een belijdenis der Drieëenheid, welke dagelijks door den mond van heel het volk wordt afgelegd."

Veelal gelooft men dat het bekende lied *Te Deum Laudamus* van Ambrosius is. 't Heet zelfs in de Roomsche kerk de Ambrosiaansche Lofzang, en als gij leest dat er een »*Te Deum*" werd gezongen, wordt dit lied bedoeld. Het is in 't Latijn gesteld, maar in alle talen vertaald, en wordt ook door alle Christenen gezongen. In onze taal is het overgezet o. a. door Bilderdijk; ook is het te vinden in den bundel der Evangelische Gezangen, het 3de. De drie Latijnsche woorden waarmee het begint, beduiden: *Wij loven u, o God!* Of echter dit schoone vers wezenlijk van Ambrosius is, valt te betwijfelen, al is zeker dat men het al in de 4de eeuw aan hem toeschreef.

Een zeer bekend, lied dat zeker van Ambrosius is, begint met: *Veni Redemptor gentium*, d. i. »Kom Verlosser der volken" (heidenen), en is een lied aan den Heiland. Een ander vers is het avondlied *O lux beata Trinitas*, een vers aan de Drieëenheid, die hij een volzalig licht noemt.

Volzalig licht, als ooit verscheen,
Gij drie Personen en toch één,
Dat, schoon nu 't zonnelicht verdwijn,
Uw licht in onze harten schijn!

Wij loven U ten morgenstond,
Des avonds prijst U onze mond.
Van eeuwigheid tot eeuwigheid,
U lof en eer en heerlijkheid!

Voorts heeft Ambrosius ook een morgenlied gemaakt, dat begint met *aeterne rerum Conditor*, d. i. Eeuwige Schepper aller dingen. Een tweede avondlied begint met *Deus Creator omnium*; d. i. God schepper van allen.

Ambrosius voerde ook in de kerk het kerklied in, op schoone wijzen gezongen en naar vier toonzettingen. Men had dan een afwisselend gezang van de priesters en van de gemeente, gelijk nog in de Roomsche kerk. Dit was in 't Oosten zoo gebruikelijk, maar kwam door Ambrosius ook in Europa in zwang. De liederen van Ambrosius, zoo gezongen, maakten een diepen, overweldigenden indruk. Augustinus zegt er van, toen hij dit gezang voor 't eerst in de kerk te Milaan had gehoord: »De stemmen vloten in mijn ooren, waarheid werd in mijn hart gedruppeld, en overstroomend was het gevoel van eerbied en godsvrucht, dat in zoete vreugdetranen zich openbaarde."

Toch is het goed, dat wij in onze kerken dergelijke dingen niet hebben. Want de kerk is geen muziekhuis, en al kan de Heere God ook door muziek en lied tot ons spreken, er is altijd groot gevaar, dat we de liefelijkheid of de ontroering 't voldoende vinden, en daarbij blijven staan. Juist deze uiterlijke dingen trekken, gelijk gebleken is, de ziel dikwijls van het hoogste en noodigste af. De kerk is geen concert, en we komen niet om ons gehoor of ons gevoel gestreeld te vinden — al is dat op zich zelf niet verkeerd — maar om de Woorden Gods te hooren. En hoe eenvoudiger dit nu geschiedt, zonder opwinding of afleiding of vervoering, hoe beter. Anders toch blijft ten slotte alleen het versiersel over, en het wezen der zaak is weg. Dit belet echter niet, dat de liederen van Ambrosius mooi zijn, en waard door allen die God vreezen gekend te worden.

X. De naam Lefebure, Lefebvre of Lefèvre, (al deze spellingen komen op 't zelfde neer) beduidt eenvoudig: hij die iets vervaardigt, de maker, van het Latijnsche woord *Faber*, d. i. een werkman (in metaal). In 't Fransch heet een goudsmid dan ook *Orfèvre* d. i. een die goud bewerkt.

Dit is nog een staartje van het stukske over namen. Maar, als gezegd, we nemen niet op ons *alle* namen uit te leggen. Daarvoor zou men eigenlijk ieders geschiedenis moeten kennen.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Haarlem B, Tibben, te Katwijk aan Zee. — Genemuiden, Mr. IJnzonides, te Renkum. — Varseveld, W. J. Meiners, te Eibergen. — Dirkshorn c. a., K. van der Wals, te Hillegom. — Sleeuwijk, W. Bosch, te Vrijhoeven-Kapel. — Enkhuizen, W. H. Oosten, te Middelburg. — Hattem (cl. Harderwijk), J. H. Donner Jr., te Nieuwdorp.

BEDANKT: Watergraafsmeer, W. A. Dekker, te Naarden. — Veere (cl. Middelburg), O. J. Geerling, te Brouwershaven. — Strijen, C. J. van Binsbergen, te Loosduinen. — Oudega, c. a., J. Huizenga, te Siddeburen. — Rijswijk, A. H. Gezelle Meerburg, te Delft A.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Ruinen, L. Meeth, te Morra en Lioessens. — Maurik, G. J. van Hemert, te Maasbommel. — Rozenburg, J. de Visser, te Brakel. — Purmerland, c. a., J. C. Abbing te Jisp. — Godlinze, F. Tammens, te Leek. — Katwijk aan Zee, T. Westrik, te Zutphen. — Winterswijk, H. J. Andrée Douwes, te 't Zandt. — Elburg, E. C. Gravemeijer, te Utrecht. — Bladel, W. G. van Doorne, te Ingen (Betuwe). — Warns c. a., N. Warmolts Nz., te Fijnaard. — Wezep en Leusden, E. U. Schallenberg, cand. te Kralingen. — Hoornaar, J. P. Eringa, te Hemelum. — Oost- en West-Souburg, F. W. C. L. Schulte, te Cothen. — Metslawier c. a., H. Ph. Rojaar, cand.

AANGENOMEN: Opwierda, P. J. van Griethuyzen Hz., te Wiewert. — Scherpenzeel door J. G. Hartboorn, te Opijnen en Hesselt. — Trummarum, J. Mees, te Britsum. — Hoek, L. C. Terneden, te Maasdam.

BEDANKT: Docsburg, G. van Arkel, te Ellecom. — Akkerwoude c. a., L. H. K. Bleeker G.Hz., te Nederhemert. — St. Anthoniepolder (Z.-H.), C. Oranje, cand. te Middelburg. — Nijehaske, G. Vellenga, te Kootwijk. — Nieuw-Loosdrecht, W. Zijlstra, te Waddingsveen. — Burgwerd en Hichtum, J. de Visser, te Brakel. — Cillaarshoek (gem. Maasdam) en Geervliet, E. U. Schallenberg, cand. te Kralingen. — Hardingsveld, J. M. E. Steenbeek, te Steenderen.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het 1ste kwartaal, geëindigd 30 Juni 1897, ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken aan de **Administratie.**

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, Juli 1897.

Advertentien.

Maandag, 12 Juli 1897
25-jarige Echtvereeniging
VAN
J. VELTENAAR Czn.
EN
A. PRINS.
Maassluis, Juli 1897.

Onze gemeente trof een gevoelig verlies. Het heeft den Heere behaagd onzen broeder,
A. STAM,
tot Zich in zijne heerlijkheid op te nemen. Hij mocht onze kerk eenige jaren als ouderling dienen. Nu ontvangt hij het loon den trouwen dienaar toegezegd.
Namens den kerkeraad,
W. MULDER, *Praeses.*
K. KUIPER Hzn., *Scriba.*
Giessen-Oudkerk, 3 Juli 1897.

Onze innig geliefde echtgenoot, vader, behuwd- en grootvader
ROELOF VERSLUIS Jr.
werd heden, na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 52 jaar, door den Heere van ons weggenomen, zoodat hij nu rust van den moeilijken strijd, waarin hij hier op aarde gewikkeld was.
Wed. R. VERSLUIS—BUDDINGH.
M. VERHOEF—VERSLUIS.
Ds. W. VERHOEF Nan.
Gerhesklooster.
R. VERSLUIS.
A. E. VERSLUIS.
C. VERSLUIS.
H. VERSLUIS.
J. J. VERSLUIS.
N. VERHOEF.
Amsterdam, 5 Juli 1897.
Oude Schans 51.

Wederom leed de *Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarheid enz.* een droevig verlies, door het afsterven van een harer Bestuursleden, den Heer
R. VERSLUIS Jr.
Reeds op jeugdigen leeftijd een ijverig lid der Vereeniging, heeft hij ook als Bestuurder verscheidene jaren haar belangen mogen behartigen. Hij verlangde zeer om ontbonden te worden en met Christus te zijn. De Heere betoone zich, naar zijne belofte, de Vader zijner Weezen en de Richter zijner weduwe.
Namens het Bestuur,
Dr. F. L. RUTGERS, *Voorzitter.*
G. H. A. GROSHEIDE, *Secretaris.*
Amsterdam, 8 Juli 1897.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

Nog een klein getal voorhanden van:
Beschouwingen over het Huwelijk,
door Prof. D. P. D. FABIUS.
Prijs *f* 1.25; nu slechts *f* 0.60.
Na ontvangst van postw. franco toezending door *Utrecht.* A. FISSCHER, Boekh.
N. B. »De Fransche Revolutie" door Prof. F. is uitverkocht.

SPOED!
Iemand, bekend met den **Houthandel,** voorheen Directeur eener Waalsteentabriek, **zoekt eene Betrekking.**
De ondergeteekenden hebben zich bereid verklaard tot het geven van inlichtingen:
W. HOVY, *lid van den Gemeenteraad*, Amsterdam.
Mr. J. C. VON BRIEL SASSE, *Kantonrechter* Woerden.
Ds. M. J. VAN DER HOOGT, Ermelo, Veldwijk.
E. G. WENTINK, *Ingenieur*, Schalkwijk.
P. J. HOUTZAGERS, *Architect*, Utrecht.
Brieven franco lett. H. H., bureau van dit blad.

TER PERSE:
EEN GEDACHTENIS VAN TIEN JAREN
(Intreerede te Klundert 29 Juli 1888 en afscheidsrede aldaar 20 Juni 1897),
DOOR
J. H. FERINGA,
Predikant te Zaandam.
Prijs. . . . . *f* 0.30.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**
Pretoria.

Een terugblik op de ure der Geloofsbelijdenis.
4de herziene druk,
door N. A. DE GAAY FORTMAN,
Predikant te Amsterdam.
***f* 0.15; 25 ex. *f* 3.—; 50 ex. *f* 5.—.**
Verkrijgbaar bij J. B. REYNDORP, *Amsterdam.*

VERSCHENEN:
De Zeeslag bij Kijkduin.
GEDICHT
VAN
J. A. WORMSER.
Prijs *f* 0.50.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**
Pretoria.

VERSCHENEN:
Het laatste Bijbelboek,
DOOR
DEN SCHRIJVER VAN
De heerlijkheid der nieuwe Bedeeling in de schaduwen des Ouden Verbonds.
Ingenaaid *f* 1.25. — Gebonden *f* 1.75.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**

IS VERSCHENEN:
De verdraagzaamheid van Job
EN
Zacharia's Nachtgezichten.
TWAALF LEERREDENEN
OVER
JOB 1—3 en ZACHAR. 1—6,
VAN
H. HOEKSTRA,
Bedienaar des Woords bij de Gereformeerde Kerk te Schiedam.
Prijs ingenaaid *f* **1.60,** in net linnen stempelband *f* **1.90.**
Alom te bestellen, of franco toezending na ontvangst van postwissel van *f* 1.60 of *f* 1.90, door den Uitgever A. FISSCHER, te *Utrecht.*

Het Verweerschrift
der **Zendingsgemeente te Ermelo** tegen de **Memorie der Zendingsstichting: Huizen van Barmhartigheid,** wordt op aanvrage belangstellenden *gratis* toegezonden, door Ds. A. MOOIJ te *Ermelo.*

Brussel.
GEREFORMEERDE KERK.
Dienst des Woords: 's Zondags 10 uur 's morgens en 6 » 's avonds.
Ingang: **Rue Paul Devaux 7,** bij de Beurs.

F. LION CACHET,
Een jaar op reis in dienst der Zending.
Met 90 ILLUSTRATIËN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In franco stempelband f 6.75.
BOEKHANDEL
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.
DAM 15—17, AMSTERDAM.
Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS.** Wisselen Gouden, Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIËN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De *Eerste Serie* van de **Goedkoope Uitgave** van
Dr. A. KUYPER's Werken
BEVAT DE VOLGENDE DEELEN:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRTE,	à *f* 0.60,	gebonden *f*	0.90
HONIG UIT DEN ROTSSTEEN, Deel I.	» » 1.50,	» »	1.90
UIT HET WOORD, Deel I.	» » 1.75,	» »	2.25
Idem, » II.	» » 1.75,	» »	2.25

Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden.
BOEKHANDEL,
VOORHEEN
Amsterdam. **HÖVEKER & WORMSER.**

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, Amsterdam.